ose hero

NASK

ose OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA

PRZECZYTAJ, OBEJRZYJ, SKORZYSTAJ, PODAJ DALEJ!

Materiały edukacyjne dla uczestników projektu OSEhero

Dofinansowano ze środków budżetu państwa.

Fundusze Europejskie Polska Cyfrowa

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

PRZECZYTAJ, OBEJRZYJ, SKORZYSTAJ, PODAJ DALEJ!
Materiały edukacyjne dla uczestników projektu OSEhero

Świat wirtualny czy rzeczywistość? Dziś coraz trudniej nam rozróżnić te dwie przestrzenie. Cyfrowa rewolucja przyspieszyła, a dotrzymać jej kroku musi także edukacja. Rozwój technologiczny to ogromna szansa, ale także zagrożenia, o których powinniśmy pamiętać. Uczniowie coraz więcej czasu spędzają online – ucząc się, bawiąc czy rozmawiając z innymi. Czy są tam bezpieczni? Czy potrafią mądrze i odpowiedzialnie korzystać z internetu i urządzeń cyfrowych? I wreszcie: czy wiedzą, jak się chronić przed zagrożeniami i gdzie szukać pomocy, jeśli w sieci dzieje im się krzywda?

Z myślą o uczestnikach projektu OSEhero przygotowaliśmy zestaw materiałów edukacyjnych, które pomogą:

- poznać najpopularniejsze cyberzagrożenia;
- dowiedzieć, się jak im zapobiegać;
- rozmawiać o nich z uczniami;
- znaleźć pomoc;
- poznać sposoby wspierania uczniów w pozytywnym i konstruktywnym wykorzystywaniu potencjału internetu oraz nowych technologii;
- przygotować własną inicjatywę na rzecz cyberbezpieczeństwa w szkole.

Zachęcamy do korzystania z materiałów dotyczących zagrożeń w sieci dostępnych m.in. na platformie OSE IT Szkoła. Te różnorodne treści podzieliliśmy tutaj na następujące kategorie:

- poradniki dla nauczycieli,
- scenariusze lekcji,
- filmy i webinary,
- kursy e-learningowe,
- infografiki.

Niniejsza broszura zawiera także garść praktycznych porad i przykładów pomocnych do zorganizowania własnych inicjatyw w szkołach.

Dziękujemy za dołączenie do projektu OSEhero. Razem zadbajmy o cyfrowe bezpieczeństwo w szkołach!

Poradniki dla nauczycieli

Publikacje przygotowane przez naszych ekspertów to pokaźna dawka wiedzy teoretycznej i praktycznej. Krok po kroku przeprowadzają nauczycieli przez aktualne cyberzagrożenia, na które narażeni są uczniowie. Punktem wyjścia za każdym razem jest niebezpieczne zjawisko oraz jego skala. W poradnikach opisane zostały także przyczyny niebezpiecznych zjawisk w sieci, działania profilaktyczne oraz sposoby radzenia sobie z konsekwencjami cyberzagrożeń. Zachęcamy do wykorzystywania tych publikacji nie tylko do pracy z uczniami, ale także podczas spotkań z rodzicami i innymi nauczycielami.

- Anna Kwaśnik, „Sexting i nagie zdjęcia w sieci”

- Anna Borkowska, „Cyberprzemoc w szkole”

- Marta Witkowska, „FOMO i problemowe używanie internetu”

- Agnieszka Wrońska, Marek Sowala (red.), „Bezpieczeństwo online w szkołach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej” – część 1, część 2

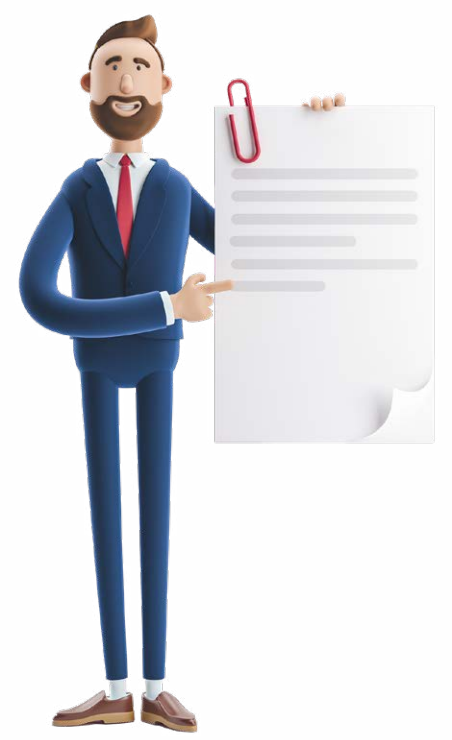

Scenariusze lekcji

Ryzykowne zachowania w internecie czy zagrożenia wynikające z korzystania z technologii cyfrowych to tematy, które mogą – a wręcz powinny! – być poruszane podczas zajęć w szkole. Przygotowane przez ekspertów scenariusze lekcji pozwalają w atrakcyjny dla uczniów sposób podjąć dyskusję na ważne tematy z zakresu bezpieczeństwa w sieci oraz poznać w praktyce sposoby radzenia sobie z internetowymi zagrożeniami w bezpieczny i kontrolowany sposób. Każdy scenariusz zawiera informacje dotyczące celu zajęć, materiałów niezbędnych do ich realizacji, szczegółowy plan lekcji wraz z kartami pracy dla uczniów oraz praktycznymi wskazówkami dla prowadzącego.

- Katarzyna Fenik-Gaberle, „Decyzja. Ryzykowne zachowania w internecie: sexting”

- Katarzyna Fenik-Gaberle, „My wszyscy. Ryzykowne zachowania w internecie: cyberprzemoc”

- Katarzyna Fenik-Gaberle, „Jak się nie zaplątać w sieci? Ryzykowne zachowania w internecie: FOMO i problemowe używanie internetu”

- Kinga Sochocka, Karolina Van Laere, „Lubię to! Nastolatki w mediach społeczno ściowych (13–15 lat)”

- Kinga Sochocka, Karolina Van Laere, „Lubię to! Nastolatki w mediach społeczno-ściowych (16–18 lat)”

- Renata Arseniuk „Otwórz oczy – internet to nie wszystko. Śpiąca Królewna i FOMO” (10–12 lat)

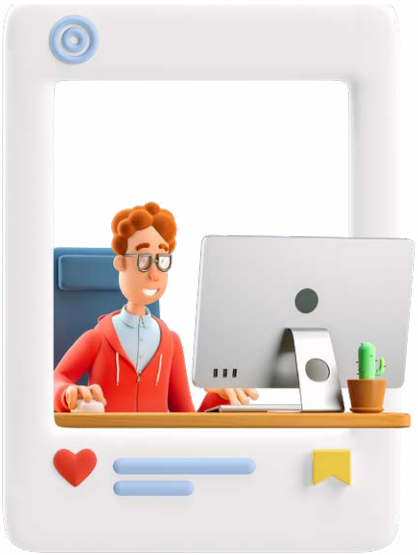

Filmy i webinary

Rozmowa jest kluczem do przeciwdziałania cyberzagrożeniom. Im więcej o nich dyskutujemy, tym skuteczniej potrafimy sobie z nimi radzić. Zachęcamy do obejrzenia webinarów i innych materiałów wideo dotyczących bezpieczeństwa uczniów w internecie.Do rozmów na te ważne tematy zaprosiliśmy ekspertów i praktyków, którzy rozkładają cyberzagrożenia na czynniki pierwsze i dzielą się przydatnymi radami.

- Webinar „Sexting i nagie zdjęcia w sieci. Profilaktyka i reagowanie”
- Webinar „Cyberprzemoc w szkole – powiedz STOP”
- Webinar „FOMO i problemowe używanie internetu”
- Webinar „Pozytywny internet młodych”

Kursy e-learningowe

OSE IT Szkoła to portal z kursami e-learningowymi. Mogą korzystać z niego wszyscy: nauczyciele, uczniowie i rodzice. Przekrój poruszanych tam tematów jest bardzo szeroki (od sztucznej inteligencji, przez bazy danych, po programowanie), ale najważniejsze zawsze jest cyberbezpieczeństwo. Kursy są dostosowane do różnych grup wiekowych. Nauczyciele mogą realizować je w klasie lub indywidualnie z wybranymi uczniami. To interaktywny, atrakcyjny sposób na przekazanie trudniejszych na pozór skomplikowanych tematów. Nasze kursy świetnie sprawdzą się jako materiały dodatkowe i sposób na urozmaicenie lekcji.

- Kursy dla uczniów szkół podstawowych
- Kursy dla uczniów szkół ponadpodstawowych

Infografiki

Coraz większa popularność mediów społecznościowych wymusza na nas zmiany form przekazywania informacji. Żyjemy w kulturze obrazkowej i łatwiej przyswajamy treści przedstawione w atrakcyjnej graficznie formie. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, eksperci NASK przygotowali infografiki, które są pigułkami wiedzy o najbardziej aktualnych zagrożeniach spotykanych w cyfrowym świecie. Można je wydrukować, powiesić na szkolnej tablicy lub podzielić się nimi w internecie z nauczycielami i uczniami.

- „Sexting i nagie zdjęcia w sieci”
- „Cyberprzemoc w szkole”
- „FOMO i problemowe używanie internetu”

Na platformie OSE IT Szkoła w zakładce Materiały można znaleźć także raporty, które pomogą zrozumieć, jaką rolę w życiu młodych ludzi odgrywają internet, media społecznościowe czy gry komputerowe, np.:

- Rafał Lange (red.), „Nastolatki 3.0. Raport z ogólnopolskiego badania uczniów” (edycja 2020)
- Jacek Pyżalski (red.), „Pozytywny internet i jego młodzi twórcy”

Moja inicjatywa

Jednym z zadań stawianych przed uczestnikami OSEhero jest zorganizowanie własnej inicjatywy w szkole. Poniżej kilka inspirujących przykładów, jednak nauczycieli może ograniczać tutaj wyłącznie własna wyobraźnia!

Lekcja
Jednym z podstawowych działań jest lekcja poświęcona wybranemu zagadnieniu związanemu z internetem czy nowymi technologiami. Zachęcamy do skorzystania z przygotowanych przez naszych ekspertów scenariuszy zajęć. Warto postawić na interaktywność. Służyć temu mogą z jednej strony aktywne ćwiczenia angażujące uczniów, a z drugiej technologia – różne bezpłatne programy internetowe, w których możemy przygotować quiz lub szybką ankietę. Taka forma z pewnością sprawdzi się także podczas lekcji online.

Spotkanie
Kolejną formą własnej inicjatywy może być organizacja spotkania. Może być ono skierowane do uczniów, ale również do nauczycieli lub rodziców. Warto zaprosić na nie gościa z zewnątrz, np. praktyka, który pokaże szerszą perspektywę wybranego zjawiska i omówi najbardziej aktualne zagadnienia dotyczące wirtualnych zagrożeń.

Webinar
Także internet jest ogromną przestrzenią do organizacji własnych inicjatyw. Jedną z nich może być webinar w formie np. prostej transmisji na żywo z wykorzystaniem telefonu lub komputera. Dzięki takiemu działaniu mamy szansę dotrzeć do licznej grupy, a materiał – nie tylko na żywo, ale także później – może być chętnie oglądany przez odbiorców.

Konkurs
Nauka poprzez zabawę to zawsze dobry pomysł. Warto pomyśleć o konkursie, w którym zadaniem uczniów będzie np. nagranie filmu poruszającego tematykę wybranych zjawisk związanych z internetem. Można w ten sposób wykorzystać potencjał uczniów i nakłonić ich, aby w ciekawej i atrakcyjnej dla siebie formie podjęli interesujący ich temat.

Grupa w mediach społecznościowych
Wielu nauczycieli komunikuje się z uczniami za pomocą mediów społecznościowych. A gdyby tak wykorzystać to medium również do nauki? Można np. założyć prywatną grupę, gdzie uczniowie wykonywaliby określone przez nauczyciela zadania, tworzyli własne treści i posty poświęcone wybranym zagadnieniom. To świetny sposób na zaangażowanie uczniów i danie im pola to własnych poszukiwań. Pomocny będzie tu np. poradnik Anny Borkowskiej i Marty Witkowskiej „Media społecznościowe w szkole”.

Współpraca z rodzicami

Działania podejmowane przez nauczycieli w szkołach są niezmiernie ważne, ale o cyberbezpieczeństwie powinni rozmawiać ze swoimi dziećmi także rodzice. Warto zaangażować ich do rozmów i wspólnych działań na rzecz cyberbezpieczeństwa. Istotną pomocą mogą okazać się przygotowane z myślą o nich poradniki. Zachęcamy do udostępniania ich np. podczas zebrań w szkole czy drogą mailową.

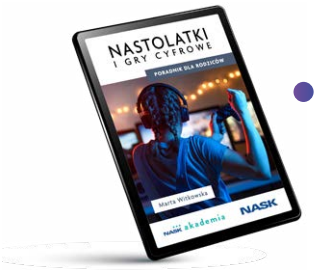

- Marta Witkowska, „Nastolatki i gry cyfrowe”

- Marta Witkowska, „FOMO i nadużywanie nowych technologii”

- Anna Borkowska, „Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie”

- Anna Kwaśnik, „Sexting i nagie zdjęcia. Twoje dziecko i ryzykowne zachowania online”

- Julia Piechna, „Szkodliwe treści w internecie. Nie akceptuję, reaguję!”

- Anna Borkowska, Marta Witkowska, „Sharenting i wizerunek dziecka w sieci”

Poradniki powstały w ramach kampanii „Nie zagub dziecka w sieci”, której ambasadorem jest Tomasz Rożek. Warto zajrzeć na stronę, gdzie znajdują się także materiały filmowe poświęcone popularnym cyberzagrożeniom: www.gov.pl/niezagubdzieckawsieci

Dziękujemy!

Mamy nadzieję, że polecane materiały okażą się pomocne i inspirujące. To doskonały punkt wyjścia do dalszych poszukiwań oraz zgłębiania interesujących aspektów wirtualnego świata. Zachęcamy do dzielenia się materiałami z innymi nauczycielami i rodzicami, do wykorzystywania zaprezentowanych narzędzi w pracy z uczniami, a wreszcie do organizowania własnych inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa w internecie w swojej szkole i wychodzenia z nimi poza jej mury.

Internet jest przestrzenią, w której każdy z nas może rozwijać się, uczyć, tworzyć i dobrze bawić. Ważne, byśmy byli przy tym bezpieczni – mieli świadomość cyberzagrożeń i potrafili sobie z nimi radzić.

Zespół OSEhero